

Muslimský svět má silnější ideové základy. Ctí zejména rodinu a víru, proto postupuje

 radiouniversum.cz/krasa-vaclav-3d-muslimsky-svet-ma-silnejsi-ideove-zaklady-cti-zejmena-rodinu-a-viru-proto-postupuje

Václav Krása Díl 3/3

Text 13.9.2024 38 min [Přehrát](#)

[#Politika](#) [#Společnost](#) [#Zdraví](#)

„Koncepce stárnutí neexistuje, a to máme koncepcí na neuvěřitelné věci,“ konstatoval Václav Krása v předchozí části našeho rozhovoru. Velice zřetelně se ukazuje, že řešení situace seniorů je vlastně otázkou priorit, tedy, zda bude společnost, stát, podporovat mezigenerační solidaritu a soudržnost rodin, nebo naopak přispívat k prohlubování příkopů pod hesly „Dědeček a babička, ujídají chlebička!“ Chtělo by to ovšem rychlé rozhodnutí a řešení, protože narůstající ekonomické problémy a křivka demografického vývoje rozhodně nenasvědčují tomu, že by se tyto problémy vyřešily samy. Jak se u nás bude dařit lidem, kteří dospěli do poslední etapy svého života? Jsme ochotni hledat možnosti jak jim – a zanedlouho sami sobě – zabezpečit důstojný konec? Nebo to bude jen konec?

Martina: Václave Kráso, vzpomínám si, jak jsem tehdy ve svém věku vnímala jako trošku bizarní stranu Důchodci za životní jistoty. Tehdy pan Kremlíčka...

Václav Krása: Jak snědl...

Martina: Ano, zbaštil potemníka, a byl z toho trošku, řekněme, skandál – ale to je příliš silné slovo. Ale když jsem se dočetla, že podle průzkumů, se s diskriminací na pracovním trhu setkalo už více než třetina starších lidí, že lidé po padesátce už jsou někdy v určitých oborech na odpis, tak jsem přemýšlela nad tím, jestli nás vlastně nečeká něco podobného. Řekněte mi, proč je to pořád tak opomíjený problém, když jich je stále více, a přece jenom tady pořád stříbrná ekonomika, Silver Economy, hraje svou roli?

Václav Krása: Myslím, že takováto strana nemá příliš nadějí na úspěch. Může to být třeba nějaký krátkodobý boom, když seženou dobrého lídra, jako byl pan Turek u Motoristů.

Martina: Zestárne.

Václav Krása: Může se mezi nimi někdo, přesně takový člověk, který dokáže lidi motivovat objevit. Myslím, že politika má mít dlouhodobé koncepty, a to na základě nějakého přesvědčení, kudy by společnost měla jít. Čili, že politika je natolik vážná věc, že to nemůže být podle toho, jestli jsi starý, mladý, postižený, jestli jsi žena, muž – to by prostě v politice nemělo být. V politice by mělo být, že mezi sebou soutěží ideje, a že ideje přesvědčí co nejvíce voličů, že toto je ta správná cesta o rozvoji společnosti. A ono to tak dneska už ani nefunguje. Dneska je to asi jedno, dneska je to boj o moc, a to je úplně špatně.

Martina: Václave Kráso, ale diskriminace v zaměstnání, kohokoliv, by měla být starostí odborů. Nemusíme možná ani zřizovat nějakou novou stranu.

Václav Krása: Ano, já vím. Ale odbory ztratily náboj, který by měly mít. Jsou dneska hodně, nevím, jak bych to nazval, zaprvé hodně politicky poznamenané – přeci jenom byly pořád vnímány jako součást levicového spektra politických stran – nemají asi ani nemají sílu se z toho... Odbory by asi neměly dělat politiku. Na to by opravdu měly důsledně dbát, a případně se soudit za lidi, soudně pomáhat – měla by to být soudní záležitost. Když mě někdo diskriminuje, tak bych se měl odvolat třeba k odborům, a oni by mě měli zastupovat u soudu, protože advokát je drahý, a lidé si ho nezaplatí. Čili by měly pomáhat v zastupování lidí při diskriminaci, konkrétně v zaměstnání.

Jakýkoliv uskupení, ať věkový, nebo jakýkoliv jiný – toho bych se trochu bál. Přeci jenom pořád věřím na ideje, vpravo, vlevo, a tak dále. A myslím, že to je asi tak, jak by to mělo být. Ale nejsem zas

tolik vzdělán v politologii, abych to uměl pojmenovat.

Martina: Dobře. Můžeme přezírat to, k čemu jsou starší a staří lidé vystaveni, to znamená přezíravost...

Václav Krása: Nemůžeme to přezírat.

Návrh zákona, podle kterého v domovech pro seniory nebude stanovena cena, ani seniorům nebude zůstatvat patnáct procent důchodu, je diskriminace a degradace člověka

Martina: Ne, přísahám, že to má pointu. Dobře, budeme přezírat, řekněme, že se na ně díváme shora, že jimi mladí mnohdy, použijí ten termín, opovrhují, protože už zaspali dobu, mají staré předpotopní názory, zaspali vývoj, budeme je familiárně na ulici oslovovat babi a dědo, ale nemůžeme přezírat – tím nechci říct, že bychom to měli dělat – že si někteří staří lidé stěžují, že jsou upozadřování třeba ve zdravotní péči, protože prostě už do nich nebudeme tolik investovat, protože už mají své odžito.

Václav Krása: Tak. Já vám k tomu něco řeknu, řeknu dva příběhy: První příběh se stal minulý týden na Výboru pro sociální politiku, kde bylo jednání o domovech pro seniory a kde se řeklo, že některé budou zřizovány soukromě, ale budou mít certifikát, a nemusí určit hranici ceny za služby, čili – že si můžou říct, co chtějí. Ale to není všechno. A v takovém případě by ani nemuseli dodržovat to, že seniorovi zůstane 15 % důchodu jako kapesné, aby měl nějakou svou hotovost s tím, že by to stejně dopláceli příbuzní, tak ať si mu peníze dají. To je zásadní diskriminace a úplná degradace člověka.

Martina: To je zbavení důstojnosti člověka.

Václav Krása: To je nedůstojné, ale poslanci to tam řekli. Já jsem vybuchnul, aniž bych měl slovo, že to snad ne. To je neuvěřitelný, a musím říci, že jsem byl opravdu v šoku, protože to jsem ještě nezažil, že by někdo takhle degradoval staré lidi tím, že oni v zásadě

peníze nepotřebují, že tam budou mít všechno. Ale přeci člověk chce jít třeba do kina, může si doplatit lék, dokonce musí doplatit lék. Nebo ho za něj někdo bude platit?

Martina: Přece nikdo nebude dědečkovi půjčovat stovku.

Václav Krása: Přesně. A to je první příběh. To mě opravdu zasáhlo, a řekl jsem si: „To snad ne.“ Je to ale schválený návrh, a teď to půjde do pléna, a já doufám, že z toho nakonec ustoupí. Zprvė není úplně možné, že cena může být jakákoliv, přece jenom by cena měla být regulována, protože je to pořád služba pro občany, a stát se na tom nějak podílí. To zprvė. Druhý příběh je o euthanasii. Dokonce tady máme stranu pro povolení euthanasie, a to je druhá mince, že se tady snažíme prosadit model, kdy se člověk prý bude moci rozhodnout dobrovolně ukončit svůj život.

Když už chcete prosadit euthanasii, tak proč to mají dělat lékaři? Tak to si každý „svou babičku zabije sám.“

Martina: To už v Evropě je.

Václav Krása: To už v Evropě je. V Holandsku už je to tak, že tam je 8 000 euthanasií ročně – a provádějí to doktoři. Doktoři u nás s tím zatím nesouhlasí. Říkám: „Když už to chcete prosadit, tak ať si každý svou babičku zabije sám. Proč to mají dělat lékaři, kteří přísahali nějakou přísahu? Co to z těch lidí děláte?“ A je to o tom, že se v zásadě podvědomě snažíme vytvořit pocit, že je normální, že když už se nemůžeš moc hýbat, když už se musí o tebe druzí starat, tak že bys to měl zabalit. Je mi líto, že to řeknu takhle, ale říkám to tak schválně.

Martina: Stejně to máš za pár, tak proč to budeme prodlužovat. Vždyť nemáš žádnou radost ze života.

Václav Krása: A to je ta věc druhá. To jste asi četli, že v Holandsku požádala o euthanasii mladá, sedmadvacetiletá žena, a skutečně byla usmrcena.

Martina: Ano, měla nějaké hrozné duševní potíže, měla těžké deprese. Těžko se k tomu nějak stavět...

Václav Krása: Jsou medikamenty.

Martina: Člověk...

Václav Krása: Třeba tvrzení, lidé trpí bolestmi, tak to vůbec není pravda. Jděte se podívat do jakéhokoliv hospice, žádný člověk tam netrpí bolestmi. Dneska máme účinné prostředky na to, aby člověk netrpěl bolestí. Toto prostě není pravda. Má to vliv na zdravotní stav, to je pravda, ale že by lidé museli ukončovat život kvůli bolestem, to vůbec není pravda. A mimochodem, každý máme občas nějakou bolest. Ale toto je druhá mince.

Víte, starý člověk, když na něj začne tlačit rodina, tak je schopen udělat cokoli, až skoro souhlasit s euthanasií – to není jeho svobodné rozhodnutí. A zase, mám to ze zkušenosti: Za mé éry v domově důchodců zemřelo pět set lidí – to je nějaká zkušenost, tu má málokdo. A vím, že život se do posledního okamžiku brání, bojuje, to je přirozená vlastnost života. Proto nemáme právo ho ukončovat. Máme bojovat až do konce, i když se to samozřejmě nakonec nepodaří, každý jednou zemřeme. To víme. Moje maminka říkala, že to je jediná spravedlnost na světě, která stojí... a dál už raději nebudu povídat. Ale to je to pravda.

Takže to jsou dvě strany mince. Za prvé, že je nedůstojné už to, že prý: „Staří lidé vlastně nepotřebují peníze. A k čemu by jim bylo 15 procent důchodu, když budou v luxusním zařízení, a bude to někdo platit.“ Za druhé: „Ten člověk už stejně umírá, tak mu to pojdme urychlit.“ Euthanasii začal Hitler, když tehdy vyzval rodiny, který měly děti s mentálním postižením. A byl to velký boom, a rodiče radostně hlásili führerovi své děti. Tak abychom si tyto věci uvědomili.

Martina: A Václave Kráso, dá se říci, že vyostřování mezigeneračního konfliktu a diskriminace starších je otázkou nejenom naší země, ani nejenom Evropy, ale řekla bych, že na

celém Západě. Řekněte mi, čím to je? Čím to je, že zrovna tato část zeměkoule, tato část Země? Má to spojitost s náboženstvím? Nebo jak to vnímáte?

Václav Krása: Tak možná, protože náboženství už dneska nehraje prakticky žádný vliv. Nebo na to možná má nějaký vliv? Ale to je především proto, že jsme příliš bohatí, a už nevíme, co bychom roupami dělali. Takhle na tom byl Řím, když si myslel, že je na vrcholu, ale už byl na sestupné tendenci, začal se postupně rozkládat, začalo císařství, Caligula, a další, a další.

Martina: To ano, ale byl vztah a respekt ke stařešinům.

Václav Krása: Ale pak už taky ne. Pak už to ovládli tito. Myslím, že to je opravdu o tom, že tam je prvotní mládí a zdraví, a to ostatní už tak důležité není.

Martina: Mládí vpřed.

Václav Krása: Mládí vpřed, to jsme tady taky zažili. Ale ono se to mimochodem opakuje. Když si vezmete padesáté roky, tak tam to bylo něco podobného, Zápotocký to jen říkal v opačném gardu, ale vlastně říkal to samé. Je to jakoby návrat zpět.

Martina: Jak to myslíte, v opačném gardu?

Václav Krása: On tehdy říkal, že staré lidi už opravdu nepotřebujeme, protože brání svá políčka, a nechtějí do kolchozu. Oni přeci byli těmi, kteří ze všech sil, co mohli, se bránili tomu, co komunisti považovali za pokrok. A to je tady trochu zpátky, sice v jiném gardu, ale je to tady bohužel zpátky.

Muslimský svět má dneska podstatně silnější ideové základy, protože v sobě mají hlubokou víru, a ctí rodinu. Proto jsou silnější a postupují, a Evropa se jim neumí bránit.

Martina: Nedávno jsem četla knihu o střetu Západu s muslimskou kulturou, a jeden z argumentů, který tam byl: „Jak u vás fungují rodiny? Jak se na Západě staráte o své děti a o své stařešiny? Co

můžete nabídnout?“ A je to věc k zamyšlení.

Václav Krása: Já se musím přiznat, že muslimský svět má dneska podstatně silnější ideové základy, protože za prvé, mají v sobě hlubokou víru. Ať je to muslimská víra, ale mají hlubokou víru – to je třeba přiznat, a rodinu ctí. Oni nemají rodinu jako my, tedy malou, čtyřčlennou.

Václav Krása: Nukleární.

Martina: Nukleární.

Václav Krása: Oni mají rodinu třicet, čtyřicet lidí.

Martina: To jsou klany.

Václav Krása: To jsou klany, to jsou jejich rodiny. Oni neznají náš důchodový systém, takové věci nemají, protože to v zásadě nepotřebují. Vždyť kdysi dávno to tak bývalo, že rodina se starala, nebyly žádné podpůrné systémy. Akorát, když byl někdo úplně sám, a neměl nikoho, tak pak se samozřejmě o tyto lidi starala obec. Ale jinak ne.

Martina: Jedním z názorů sociologů je, že vznik důchodového systému v podstatě umožnil rozpad rodin.

Václav Krása: Možná, to nevím. Ale původně byl tehdy zaměřen jenom na dělníky ve fabrikách, nebyl původně možný pro všechny lidi, ale pouze pro dělníky ve fabrikách, protože ti zpravidla nebyli doma ani na polích, a nemohli se starat. Takže aby dělali tyto práce, tak měli toto jako jakousi náhradu. Takže původně byl takovýto záměr. Ale je to prostě tak, že muslimové – toho se obávám, že v tomhle jsou silnější – jsou v tomto silnější, a proto také postupně postupují, a Evropa se jim neumí bránit. Neumí.

Martina: Podvolení.

Václav Krása: Podvolení, ano, je to tak. My jsme je porazili v roce 1683 u Vídně, a s pokřikem jsme je hnali zpátky. Teď se vrací.

Martina: Václave Kráso, mám tady další nápad z dílny našich politiků a médií: Čím dál tím častěji se můžeme dočíst zcela vážně míněné úvahy o tom, že staří lidé by už neměli mít volební právo. Což – vzhledem k tomu, že mnozí politici plédují za to, aby mohly volit šestnáctileté děti – mi přijde opravdu jako poměrně slušná politická diskriminace. Jak to vnímáte vy?

Václav Krása: To je zásadní věc. Myslím, že s tím nemůže nikdo souhlasit. To bychom opravdu měli odmítnout úplně, i kdybychom měli ležet na ulicích. To je prostě nepřijatelný.

Martina: Myslíte, že se přilepíme?

Václav Krása: Nevím, jestli se přilepit, ale ne, to myslím, že nikdo nemyslí vážně.

Martina: Já se bojím, že to vážně myslí.

Václav Krása: Kdo je starej? Kdo je starej?

Martina: On to někdo stanoví.

Václav Krása: Jak? Jsem já starej? Sedmdesát dva let. Jsem starej? Já myslím, že strčím mnohého mladíka do kapsy, se svými zkušenostmi, vědomostmi, tím, co jsem prožil.

Je paradoxní, že rozšiřujeme volební právo do ciziny, a přitom zde žije a pracuje mnoho nevidomých občanů, za které lístek vyhazuje asistent, a není kontrola, zda volí podle přání volitele

Martina: Já vím, ale přesto všechno se může stanovit, že od sedmdesáti pěti let už nepřispíváte. Třeba od osmdesáti let vám zabaví řidičák, a už nemůžete volit.

Václav Krása: To je paradoxní, když rozšiřujeme volební právo do ciziny. Já jsem uvedl, že v cizině by mohli volit lidé, kteří jsou českými občany, a platí tady daně, protože jsou nějak spojení s republikou. Pokud nemám vůbec žádná spojení, tak je to velmi pofiderní. To zaprvé. Za druhé: Ted' se projednával zákon o správě

voleb. Paní poslankyně Vildzumedzová tam navrhla – po naší dohodě, my jsme to iniciovali na ministerstvu vnitra, a ona s námi připravovala pozměňovací návrh – aby byly všechny volební lístky označeny kódem, který by si mohli nevidomí načíst do mobilu, aby mohli sami svobodně volit. Protože takto zatím volby probíhají tak, že oni vlastně lístek nepřečtou, takže ho tam hází asistent, a nikdy nemáte jistotu, že asistent tam skutečně vloží to, co si daný nevidomý přeje. Takže tento návrh byl legislativně připraven na ministerstvo vnitra, takže to nebyla jenom nějaká domácí práce, a dokonce pan ministr řekl, že má neutrální názor. Ale zřejmě už byli dohodnuti, protože koalice to zcela odmítla. Takže my na jedné straně chceme umožnit lidem, kteří nemají prakticky žádné spojení s Českou republikou, pouze mají naše občanství...

Martina: Léta žijí někde jinde.

Václav Krása: Léta žijí někde jinde, neznají naše skutečnosti, a tady je x tisíc lidí, kteří tady žijí, kteří tady pracují – nevidomí poměrně velmi často pracují, jsou to právníci, my máme tři nevidomé právníky, a velmi dobré – a ti ještě nemají možnost svobodné volby, jak jsme to teď navrhli v rámci antidiskriminace této skupiny lidí, a to nám neprošlo. Tak nevím, o čem se tedy bavíme. Jestliže budeme říkat, že starý člověk... Dovede si někdo představit, že by nevolila třeba Jiřina Bohdalová? Ne, opravdu ne.

Martina: Chtěla bych být tím hrdinou, kdo by jí to přišel říct.

Václav Krása: Rozumíte, ale to není jenom ona – pan Suchý...

Martina: Ano, to jsou prostě nepředstavitelné věci, pokud budeme chtít zglajchšaltovat lidi, kteří jsou stále při věci.

Václav Krása: Já vůbec nechápu, jak to může někoho napadnout.

Martina: Ale přestože odborníci říkají, že tyto výzvy k omezení, nebo dokonce k odebrání volebního práva důchodcům, jsou trestné, přesto se o tom diskutuje čím dál tím víc.

Václav Krása: Já jsem to neslyšel.

Martina: Já jsem na to narazila několikrát, zejména teď, když jsme volili do europarlamentu a podobně. Ale my jsme se v tomto případě dohodli na tom, že je to pro vás naprosto nepřijatelné.

Václav Krása: To je pravda, naprosto nepřijatelné. To by mi za chvíli taky mohli zakázat volit.

Demografické výpočty jsou dnes pasé, protože očkováním došlo k obrovskému propadu narozených dětí, a to o 10 procent rok od roku

Martina: Už jsme se na začátku dotkli toho, že se tady už víc, než čtvrt století mluví o tom, že je nutná důchodová reforma. Řekněte mi, je nutná?

Václav Krása: Je nutná, ale jinak.

Martina: Jak?

Václav Krása: Především se nemáme strašit. Predikovat, jak se bude vyvíjet populace dalších padesát let, je velmi obtížné, nikdy nevíme, co do toho zasáhne. Teď do toho zasáhl covid, a to velmi negativně. Všechny tyto výpočty jsou dneska pasé, protože – zdá se mi – i očkováním došlo, moc se o tom nemluví – k obrovskému propadu nově narozených dětí, a to o 10 procent rok od roku. A 10 procent, to je katastrofa, to je válečný stav – mimochodem. K takovému obrovskému propadu došlo v posledních dvou letech.

Martina: A vy jste to teď dal dokonce do souvislosti s očkováním?

Václav Krása: Ano, to se teď opravdu hodně tvrdí, že jsou to ty maminky, které se nechaly naočkovat. Takový výzkum se teď provádí, a protože to čtu ve veřejných médiích, tak neříkám něco, za co by mě někdo asi honil, to si může každý najít v médiích. Prostě se to dává do souvislosti a neví se, jestli je to pravda, nebo ne. Ale tvrdí se to. Tento propad tady ale nepochybně je, to je statisticky vidět, a Český statistický úřad to konstatoval. Čili nikdo neví, jak se populace bude vyvíjet – to zaprvé.

Za druhé, už jsem tady mluvil o tom, že důchodový systém musí být průběžný, to znamená, že vždycky generace, které vydělávají, vydělávají na své rodiče a prarodiče – jinak to nejde. Já jsem proti jiným fondům, protože fondové hospodářství vede k tomu, že když přijde velká hospodářská krize, tak první, co se rozkrade, jsou důchodové fondy. Takže s tím já zásadně nesouhlasím. A pak tento systém má motivovat rodiny, aby měly co nejvíce dětí, jak už jsem říkal. A teď mi řeknou, že to je diskriminace těch, co nemají děti – tak je a není. Ti, co nemají děti, by platili sociální pojištění nejvyšší, ti, co mají čtyři a více dětí, by neplatili nic.

Martina: Myslím, že podobně to teď zařídili v Maďarsku.

Václav Krása: Ano.

Martina: Myslím, že ženy, které mají čtyři děti, neplatí daně.

Václav Krása: Ano.

Martina: Jsou osvobozeny.

Václav Krása: Myslím, že to tak je správné, protože to, co by rodina odevzdala státu, vynakládá na péči o děti, o novou generaci. Myslím, že takhle by to mělo být. Tento koncept trochu znám, mluví se o něm, není to tak, že bych to teď vymyslel. Takže je to známý model, a myslím, že touto cestou bychom se měli dát.

Martina: A počítá tento model také s posouváním odchodu věku do důchodu?

Václav Krása: Ne. Naopak u žen, které by měly tolik dětí, by se věk snižoval.

Martina: A co muži?

Václav Krása: Tak muži asi ne – zatím. Ale to už si nepamatuji. Ale u žen určitě.

Pro rodiče, kteří se starají o děti s těžkým mentálním postižením, by měly být vybudovány domy, byty, kde by mohli žít společně a kde by jim byly poskytovány služby

Martina: Myslíte si, že se zaměstnavatelé do budoucna vůči starším lidem proberou, a uvědomí si, že existují také poloviční úvazky, nebo třeba práce z domova? Aby tito lidé měli alespoň záchytné body ve svém týdnu, aby měli pocit – to myslím, že je strašně důležité – potřeby.

Václav Krása: Ano, potřeba pro společnost je klíčová, a i pro lidi se zdravotním postižením. Když nepracují a necítí, že jste potřebná, tak si můžou myslet, že žijí marný život. Ale nemusí být marný, někomu třeba dělá radost, a tak dále, ale pocit nevyužití a zbytečnosti tady prostě je. A samozřejmě u seniorů taky. Je to spíš o tom, že radši děláme teambuidingy, než abychom se věnovali lidem, kteří už třeba dlouhodobě pracovali, a pak je propustili, místo aby jim nabídli něco jiného, nějaký krátký úvazek, s tím, že: „Nechceme se s tebou rozloučit. Byl jsi tady dlouho, s firmou jsi spjat, a tak dále.“ A některé slušné firmy to už taky dělají. Ale jak říkám, často radši dělají teambuildingy.

Martina: Neobáváte se, Václave Kráso, že do situace kolem seniorů a důchodců ještě hodí, že to řeknu takto hrubě, zcela nové vidle umělá inteligence? Protože ta může právě spoustu částečných úvazků, věcí, které jsou, řekněme, mnohdy mechanické, velmi ochotně převzít?

Václav Krása: Četl jsem publikaci, nebo nějakou stať, že čím více se bude společnost takhle rozvíjet, tak bude čím dál více práce, a stále méně lidí na práci, tedy, že to bude opačně. Uvědomme si, že asi před 150 lety rozbíjeli dělníci stroje s tím, že jim berou práci. Dneska máme nezaměstnanost velmi nízkou, a pořád chybí lidé, pořád chceme, aby sem přijeli Ukrajinci – a teď máme problém, co s nimi bude, jestli je budeme muset odvézt na hranice, nebo ne – ale řada Ukrajinců pro nás opravdu dělá. A proto si myslím, že to tak nebude, tedy že umělá inteligence nevezme lidem práci. Tomu já

nevěřím. Umělá inteligence se jenom něco naučí, to, co tam vy dodáte – ale není to rozum, a myslím, že nikdy nebude. Protože kreativita člověka je podstatně něco úplně jiného nežli umělá inteligence. Já vím, že dneska dokážeme tato inteligence na internetu udělat obraz čehokoliv, a tak dál, a realitou je furt jenom to, že tam je dán nějaký model, a ona ho takhle zveřejní. Ale já tomu nevěřím. Pořád si myslím, že nám tohle nehrozí. Možná jsem v tomhle naivní.

Martina: Abychom mnohé lidi ve středním věku nerozesmutnili, protože mnozí by se rádi starali o své rodiče, nebo prarodiče, ale vzhledem k tomu, jak se demograficky posunul model toho, kdy zakládáme rodiny a podobně, tak se dostali do takzvané „sendvičové generace“. To znamená, že jim dorůstají děti, takže rodiče nevědí, kde jim hlava stojí, a ty na ně tlačí shora. A zdola na ně tlačí rodiče, kteří už potřebují jejich pomoc, a pokud možno jsou navíc v jiném městě. Řekněte, jak toto řešit? Protože mnozí lidé by opravdu chtěli, cítí úctu, a vzbuzuje to v nich obrovskou frustraci, ale nemají na to, aby platili terénní sestru, pracovníci za 35 000 korun měsíčně.

Václav Krása: Jak říkám, dejme takovému člověku průměrnou mzdu, a řekněme: „Prosíme tě. Budeš to zvládat? To je jediný model.“

Martina: A ještě se přestěhuj. Tady je problém v tom, že lidé jsou „rozprsklí“ po celé republice.

Václav Krása: A já také razím ještě model u lidí, kteří pečují o své děti, které jsou hendikepované, zvláště u dětí s mentálním postižením, kde je vazba na rodiče stoprocentní. Protože člověk s mentálním postižením je na rodiče natolik vázán, že už se pak o něj nemůže starat, to řešíme každou chvíli, protože už to nezvládá. Já bych to udělal tak – a razím to – udělat jim byty, nebo domovy, kde budou spolu bydlet až do konce. To znamená, že služby budou v tomto domě dělat jiní, a maminka, nebo tatínek budou se svým hluboce mentálně postiženým dítětem až do konce. Nerozdělovat je. Protože když to dojde k tomu, že je rozdělí, tak to je pro oba

obrovské trauma. Oni jsou na sebe navyklí, navázaní, řada rodičů ví, že jejich dítě je těžce mentálně postiženo, ale oni se s tím naučí nějak žít, a je to pro ně držák, proč ještě pořád žijí a proč bojují. Rozumíte? To je opravdu velmi silné pouto. A tady bych pomohl lidem tímto.

Martina: A to by se mohlo vztáhnout v mnoha případech i na seniory, byť ne úplně, protože tam jsou situace ještě mnohdy – vzhledem k „sendvičové generaci“, děti a rodiče – jiné.

Václav Krása: Stálo by to nějaké peníze, ale mohli bychom je někde stáhnout.

Společnost se vyvíjí v cyklech, a nyní jsme v sestupné tendenci. Asi budeme muset projít krizí, která nás vrátí k něčemu normálnímu, k člověku.

Martina: Narazili jsme na mnoho problémů, které naši společnost sužují a které sužují především starší a seniory. Některé jsou technického rázu, některé jsou finanční, ale úplně základní, prazákladní – a kvůli němu, myslím, jsme v této situaci – je to, že se vytratila úcta ke stáří, úcta ke starým lidem, ke zkušenostem, a mezilidská a mezirodinná potřebnost. Myslíte, že se nám to podaří v sobě znova objevit? Že zkrátka jsme teď trošku na trajektorii spadli dolů, ale okolnosti nás přivedou k tomu, že znovu začneme vnímat rodinu, rodiče, rody, jako základ naší společnosti?

Václav Krása: To je těžká odpověď. Nevím. Já si myslím, že možná budeme muset projít nějakou krizí, která nás možná vrátí někam. Společnost se stejně vyvíjí v cyklech, krizích, a možná nás to teď čeká. Zatím se to nezdá. Protože když vidíte, o čem se diskutuje, co je důležité ve světě médií, tak z toho padá docela skepse. Takže, já si myslím – doufejme, že to tak bude – ale asi to bez nějaké krize, projití nějaké krize, nepůjde, abychom se zase někam navrátili.

Martina: K člověku.

Václav Krása: K člověku, ano. Takže to není úplně pozitivní zpráva, možná, ale tak to asi je. Společnost se vždycky vyvíjí v nějakých skocích, krocích, krizích, a tak dále, a teď jsme na sestupné tendenci. A vždycky si říkám, že jsem rád, že jsem už poměrně starý, takže možná tu úplnou krizi nezažiji.

Martina: Musím říct, že od starších lidí slyším tuto větu čím dál častěji, a je to opravdu pro nás špatná vizitka.

Václav Krása: Nevím, ale ono to tak opravdu je. I když to nechci zabalit – zatím ne. Zatím to určitě nechci zabalit, ale vím, že člověk věk nezastaví. Já jsem s tím smířen, a taky jsem si už postavil svou hrobku. To mě žena strašně... že o tom furt mluvím...

Martina: To má více lidí. Moje babička si svého času taky koupila hrob, a vždycky říkala, že jede na chatu, a jela se tam podívat. Ale čím jí bylo hůř, tím tam chodila méně.

Václav Krása: Nechal jsem ji pěkně vybetonovat, pod hlavou, udělal jsme si pěkný domeček. Já nechci spálit, chci pohřbít – já jsem fakt konzerva – chci církevní obřad, všechno, jak má být. Já jsem prostě takový, asi praštěný, konzerva. Ale tak to je. Žena byla strašně rozzlobená. To víte, stálo to peníze, a já jsem si říkal: „Moji rodiče taky měli připravený hroby.“ A bylo to přirozený. Dřív to bylo přirozený. Dřív o tom nikdo jinak neuvažoval. Dneska se bojíme mluvit o smrti, a přitom je to něco, co nás nemůže minout. To prostě tak je, že zemřeme, ale bojíme se o tom mluvit.

Martina: Abychom to nepřivolali.

Václav Krása: Ale to nepřivoláváme. Každý má vepsaný nějaký osud, takže to není tím, že bychom to přivolávali. Já tomu nevěřím. Na to má být člověk připraven.

Martina: Václave Kráso, málokdy se mi stává, že nevím, co říct na závěr. Tak vám jenom popřeji, ať tu vaši novostavbu ještě dlouho, dlouho nevyužijete.

Václav Krása: To si také přeji.

Všechny příspěvky s Václav Krása

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.